

Trusselvurdering

Pride-arrangementer i 2023

Dokumentdato: 24. mai 2023
Vår referanse: 23/00027-16

Sammendrag

- LHBT+-personer og -samlingssteder inngår i fiendebildet til både høyreekstremister og ekstreme islamister og er blitt aktualisert som mål det siste året.
- Både høyreekstrem og ekstrem islamistisk propaganda oppfordrer til å angripe lett tilgjengelige mål med få sikringstiltak. Folkerike mål med få eller ingen sikringstiltak er derfor attraktive terrormål, og en stor del av gjennomførte og avvergede angrep har de siste årene vært rettet mot slike mål.
- Det er særlig Pride-arrangementer som samler store menneskemengder som vil være attraktive mål.
- Angrepsmidler i både ekstreme islamistiske og høyreekstreme terrorangrep vil sannsynligvis være enkle og lett tilgjengelige midler.
- Sikkerhetstiltak for et potensielt mål kan føre til målforskyvning, slik at trusselaktører endrer modus og velger lettere tilgjengelige mål i randsoner mellom sikrede og usikrede områder.

Innledning

Det avholdes flere Pride-arrangementer i landet, hovedsakelig gjennom sommermånedene. Politiets sikkerhetstjeneste (PST) vil her vurdere trusselbildet i forbindelse med disse arrangementene.

Hensikten med denne trusselvurderingen er å gi beslutningsstøtte til både politi og arrangører av Pride-arrangementer, samt andre relevante samfunnsaktører.

Alle trusselvurderinger er beheftet med usikkerhet. Trusselbildet påvirkes av mange faktorer, inkludert faktorer som ikke faller inn under PSTs ansvarsområde. Dette innebærer at mottaker selv må se trusselvurderingen opp mot annen informasjon som kan påvirke risikobildet.

Bakgrunn

Felles for Pride-arrangementene er feiring av skeiv kjærlighet og mangfold. Arrangementene rundt om i landet er av svært ulik størrelse og omfang. Det arrangeres alt fra dagsarrangementer på mindre steder i landet til festivaler over flere dager i ulike byer, og Oslo Pride er den desidert største.

Oslo Pride arrangeres i år fra 23.juni til 1.juli. Det største enkeltarrangementet er Pride-paraden, som vil foregå i Oslo sentrum kl. 13 lørdag 1.juli. Det er forventet et stort antall deltakere under årets Pride-parade i Oslo.

Vurdering av trusselbildet

Det vurderes som MULIG¹ at både høyreekstremister og ekstreme islamister vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge i 2023.²

LHBT+ er i fiendebildet til personer fra flere ekstremismeretninger

Fiendebildet til norske høyreekstremister omfatter særlig minoritetsgrupper og norske myndigheter fordi de mener at disse truer nasjonen, kulturen eller «den hvite rasens» overlevelse. Eksempler på potensielle mål er muslimer, personer med ikke-vestlig utseende, jøder, politikere, tradisjonelle medier og LHBT+.

Flere hendelser og utviklingstrekk i samfunnet kan radikalisere høyreekstremister, og enkelte kan utvikle en terroristintensjon. Dette kan blant annet skyldes en opplevelse av det de oppfatter som et samfunn i moralsk forfall. Elementer av dette kan for høyreekstremister være knyttet til utvidelsen av rettigheter til LHBT+, samt det de oppfatter som en normalisering av LHBT+ i det norske samfunnet. Den siste tiden har LHBT+ vært mer fremtredende i fiendebildet i høyreekstrem propaganda. Høyreekstre terrorangrep har også nylig vært rettet mot LHBT+-mål.³ Dette viser at LHBT+ har en sentral plass i fiendebildet til høyreekstremister, og således er utsatte terrormål.

¹ Det vises til skala for sannsynlighet, se slutten av denne trusselvurderingen

² Det vises til *Nasjonal trusselvurdering 2023* (pst.no)

³ I oktober 2022 gikk en mann til angrep mot en LHBT+-bar i Bratislava, Slovakia. To personer ble drept.

Fiendebildet til *ekstreme islamister* er bredt og bygger på en forestilling om at Vesten er i krig med islam.

De mest aktuelle målene for ekstrem islamistisk terror vil fortsatt være sivile folkemengder, institusjoner eller personer som oppfattes å fornærme religionen islam, samt uniformert politi- og forsvarspersonell i det offentlige rom. Disse målene har gjentatte ganger blitt fremhevet i ekstrem islamistisk propaganda som fremmer terror i Vesten.

Etter terrorangrepet 25. juni i Oslo i fjor vurderer PST det slik at LHBT+-samlingssteder har blitt aktualisert som mål for ekstreme islamister i Norge. Det at angrepet skjedde i Oslo kan bidra til større inspirasjonseffekt her enn ved tidligere angrep som har funnet sted utenfor Norge.

LHBT+ som terrormål for ekstreme islamister dreier seg ikke kun om å ramme mennesker som selv definerer seg som LHBT+-personer. Ofrene kan like gjerne være mennesker som aksepterer liberale verdier og mangfold, er med og feirer Pride, omgås LHBT+-personer eller oppholder seg på steder forbundet med LHBT+.

Modus operandi

PSTs vurdering er at et eventuelt terrorangrep mest sannsynlig vil utføres av enkeltpersoner. Både høyreekstrem og ekstrem islamistisk propaganda oppfordrer til å angripe lett tilgjengelige mål med få sikringstiltak. Slike mål gjør det mulig å ramme mange mennesker med enkle midler.

Folkerike mål med få eller ingen sikringstiltak er attraktive terrormål, og en stor del av gjennomførte og avvergede angrep har de siste årene vært rettet mot slike mål. Tilstedeværelse av en bestemt gruppe mennesker eller en spesifikk meningsmotstander som inngår i fiendebildet til ekstreme islamister og/eller høyreekstremister, kan bidra til å gjøre folkesamlinger og arrangementer mer utsatte som terrormål.

Pride samler folk som inngår i fiendebildet til både høyreekstremister og ekstreme islamister. Arrangementene er forhåndsannonserte og gir dermed potensielle trusselaktører mulighet til å planlegge et eventuelt angrep i god tid på forhånd. Det er særlig Pride-arrangementer som samler store menneskemengder som kan være attraktive som mål. Sikringstiltak som er kjent på forhånd, eller synlige sikringstiltak, vil kunne virke avskrekkende.

I 2022 ble LHBT+-samlingssteder/barer flere ganger utsatt for angrep i Vesten. Gjennomførte angrep kan inspirere potensielle trusselaktører både til å gå over til handling og når det gjelder å velge mål.

Både ekstreme islamister og høyreekstremister vil sannsynligvis benytte enkle og lett tilgjengelige angrepsmidler i et eventuelt terrorangrep. Angrep med enkle midler krever kort forberedelsestid, involverer færre personer og gir derfor begrensede muligheter for avverging. Hva som innbefatter enkle angrepsmidler, avhenger av aktørens ferdigheter, nettverk og våpentilgang.

Responderende politi må ved et eventuelt terrorangrep fortsatt være forberedt på motangrep fra gjerningspersonen, særlig fra ekstreme islamister som kan ha et ønske om å bli drept under angrepet.

Målforskyvning

Både synlige og forventede sikkerhetstiltak vil bidra til å gjøre folkesamlinger og arrangementer i forbindelse med Pride mindre attraktive som terrormål. Sikkerhetstiltak for et potensielt mål kan imidlertid føre til målforskyvning, slik at trusselaktører endrer modus og velger lettere tilgjengelige mål i randsoner mellom sikrede og usikrede områder.

Trusselkommunikasjon

Bruk av sannsynlighetsord i vurderingene om politisk motivert vold – ekstremisme

Innen fagfeltet politisk motivert vold – ekstremisme - brukes et sett med standardiserte sannsynlighetsord. Formålet med disse er å skape en mer ensartet beskrivelse av sannsynligheten i vurderingene og derigjennom redusere uklarhet og misforståelser. Begrepene og de tilhørende beskrivelsene er utarbeidet i et samarbeid mellom politiet, Forsvaret og PST.

Nasjonal standard	Beskrivelse	NATO-standard
Meget sannsynlig	Det er meget god grunn til å forvente	Highly likely (>90%)
Sannsynlig	Det er god grunn til å forvente	Likely (60-90%)
Mulig	Det er like sannsynlig som usannsynlig	Even chance (40-60%)
Lite sannsynlig	Det er liten grunn til å forvente	Unlikely (10-40%)
Svært lite sannsynlig	Det er svært liten grunn til å forvente	Highly unlikely (<10%)